

NORGES HØYESTERETT

Den 24. mai 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gjølstad, Matheson og Noer i

HR-2013-01108-U, (sak nr. 2013/516), straffesak, anke over beslutning:

I.

A

(advokat Fredrik Schøne Brodwall)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

II.

B

(advokat Kåre Jølberg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

III.

C

(advokat Kåre Jølberg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

IV.

D

(advokat Ingrid Humerfelt Eckhoff)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

V.

E

(advokat Sigurd Ihlen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet
avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ankenektelse, jf. straffeprosessloven § 321 annet ledd.
- (2) Larvik tingrett avsa 20. desember 2012 dom med slik slutning:

"A, født 18.02.1983, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 257 jf. § 258 (9 tilfeller),
 - straffeloven § 257 (ett tilfelle),
 - vegtrafikkloven § 31 første til tredje ledd jf. § 22 første ledd,
 - vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3,
 - vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 24 første ledd første punkt
 til fengsel i 3 – tre – år og 8 – åtte – måneder, jf. straffeloven § 62 første ledd og § 63
 annet ledd.

**A, født 18.02.1983, dømmes videre til å tåle en sperrefrist for retten til å føre
 førerkortpliktig motorvogn for en periode av 2 – to – år, jf. vegtrafikkloven § 24a annet
 ledd.**

D, født 12.08.1982, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 257 jf. § 258 (11 tilfeller),
 - straffeloven 257 jf. § 258, jf. straffeloven § 49 (2 tilfeller)
 til fengsel i fire - år, jf. straffeloven § 62 første ledd.

**D, født 12.08.1982, dømmes til å tåle inndragning av Opel Astra med litauisk
 kjennemerke ----, jf. straffeloven § 35 annet ledd.**

B, født 21.09.1977, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 257 jf. § 258 (11 tilfeller),
 - straffeloven 257 jf. § 258, jf. straffeloven § 49 (2 tilfeller)
 til fengsel i 4 – fire – år og 4 – fire - måneder, jf. straffeloven § 62 første ledd og § 61.

C, født 01.07.1978, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 257 jf. § 258 (11 tilfeller),
 - straffeloven 257 jf. § 258, jf. straffeloven § 49 (2 tilfeller)
 til fengsel i 4 – fire - år og 4 – fire - måneder, jf. straffeloven § 62 første ledd og § 61.

E, født 25.04.1990, dømmes for overtredelse av
 - straffeloven § 257 jf. § 258 (13 tilfeller),
 - straffeloven 257 jf. § 258, jf. straffeloven § 49 (2 tilfeller)
 til fengsel i 4 – fire - år og 4 – fire - måneder, jf. straffeloven § 62 første ledd.

Varetekt kommer til fradrag i fengselsstraffen med 243 dager for A, med 250 dager for D, B, C og E.

**A, født 18.02.1983, og E, født 25.04.1990, dømmes in solidum til innen 2 uker fra
 dommens forkynnelse å betale erstatning til Gjensidige forsikring ASA med kr. 87.619,-
 og F med kr. 4.000,-.**

**D, født 12.08.1982, B, født 21.09.1977, C, født 01.07.1978 og E, født 25.04.1990, dømmes
 in solidum til å betale erstatning til Terra Forsikring AS med kr. 71.875,-, Unison
 Forsikring AS med kr. 20.000,-, Gjensidige Forsikring ASA med kr. 25.528,-, Sparebank
 1 Skadeforsikring AS med kr. 131.730,- og If Skadeforsikring med kr. 152.172,-."**

- (3) A, D, B, C og E anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen. I tillegg begjærte A og D ny behandling av de sivile kravene, og D' anke omfattet også inndragningsspørsmålet. Agder lagmannsrett avsa 14. februar 2013 beslutning med slik slutning:

"Anken nektes fremmet."

- (4) A, D, B, C og E har anket til Høyesterett.
- (5) A' anke gjelder saksbehandlingen, lovanvendelsen og straffutmålingen. I forsvarers støtteskriv er kun saksbehandlingsanken og straffutmålingsanken kommentert.
- (6) A har anført at lagmannsretten tar feil når den finner at tingretten har gitt fullstendige og gode nok domsgrunner. Tingretten har ikke gitt en individualisert begrunnelse for hvorfor A er skyldig for hver enkelt tiltalepost. Det fremgår ikke hva tingretten mener skal ha vært hans deltakelse i innbruddene. Den utmålte straffen er for høy.
- (7) D' anke gjelder saksbehandlingen. Han har anført at lagmannsretten ikke har vist at den har foretatt en reell overprøving, noe som levner tvil om hvorvidt lagmannsretten på selvstendig grunnlag faktisk har vurdert de forhold D har anført i sin anke. Det gjøres gjeldende at det ikke er tilstrekkelig å kopiere inn tingrettens begrunnelse. Det er ikke tilstrekkelig å konkludere med at anførselene i støtteskrivet ikke er egnet til å skape rimelig tvil om domfellelsen av de tiltalte.
- (8) Tingretten har ikke tatt stilling til hvem som anses for å ha gjort hva, og har heller ikke tatt stilling til D' delaktighet. Dette utgjør et springende punkt, som skulle vært adressert av lagmannsretten. Det gjøres under enhver omstendighet gjeldende at lagmannsretten har utøvd et uforsvarlig skjønn ved å nekte anken fremmet, ved at det foreligger særlige grunner til at anken likevel bør fremmes. Det vises til sakens kompleksitet, sammenfildrede faktum, manglende konkretisering av delaktighet, samt de konsekvensene en domfellelse har for D.
- (9) B og C har samme forsvarer, og har inngitt likelydende anker og støtteskriv. Ankene deres gjelder saksbehandlingen, og det er anført at lagmannsretten i realiteten ikke har kommentert noe av det som er anført i anken til lagmannsretten. Lagmannsrettens begrunnelse gir ikke tilstrekkelig sikkerhet for at det har skjedd en reell overprøving av tingrettens bevisresultat. Det vises særlig til vitnet Gs forklaring. G kan knyttes til flere av postene i tiltalen, og hadde særdeles mye å tjene på å forklare seg uriktig. Dette ble ikke kommentert i lagmannsrettens beslutning. Det gjøres også gjeldende at saken er av en slik karakter at det ikke lar seg gjøre å oppfylle lovens krav om en reell overprøving uten å gjennomføre en ordinær ankebehandling med muntlig forhandling. Det vises spesielt til sakens kompleksitet og den konkrete bevissituasjonen.
- (10) E' anke gjelder saksbehandlingen. Det er anført at lagmannsretten ikke har kommentert noe av det som er anført av E i hans omfattende støtteskriv til lagmannsretten. Lagmannsrettens begrunnelse bærer preg av å være referat av tingrettens begrunnelse. Det kan ikke ses at E i tilstrekkelig grad er vurdert som selvstendig tiltalt. Saken er av en slik karakter at det ikke lar seg gjøre å oppfylle lovens krav om en reell overprøving uten å gjennomføre en ordinær ankebehandling med muntlig forhandling. Det vises særlig til sakens særegne bevissituasjon for E, ved at det ikke foreligger beviser som knytter ham til tyveriene. Sammenholdt med sakens alvor og straffens lengde må det kunne forventes mer av begrunnelsen.

- (11) *Påtalemyndigheten* har inngitt påtegning, uten at det er fremsatt særskilte merknader til ankene.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 siste ledd. Lagmannsrettens begrunnelse må vise at de feil som er påberopt ved tingrettens avgjørelse er oppfattet, og hvorfor anken klart ikke vil føre fram, sml. Rt. 2008 side 1764 avsnitt 104 og 105.
- (13) I den påankede beslutningen har lagmannsretten angitt at den er "kommet til at opplysningene i saken ga tingretten tilstrekkelig bevismessig grunnlag for å kjenne de tiltalte skyldig for de grove tyveriene omhandlet i taltalens post I... Tingretten har redegjort for hver enkelt av de tiltaltes forklaring, de enkelte tyveri og tyveriforsøk og deretter gitt en utførlig beskrivelse av hva den har funnet bevist om den enkeltes tiltaltes delaktighet". Lagmannsretten har i forlengelsen av dette sitert tingrettens samlede bevisvurdering. Deretter heter det:
- "Lagmannsretten kan ikke se at anførselene i støtteskrivene, herunder bemerkningene knyttet til vitnet Gs forklaring, er egnet til å skape rimelig tvil om domfellelsen av de tiltalte."**
- (14) Høyesteretts ankeutvalg vil bemerke at selv om en begrunnelse etter straffeprosessloven § 321 femte ledd etter omstendighetene kan gjøres kortfattet og selv om det ikke kreves at samtlige anførsler i anken uttrykkelig kommenteres, må det fremgå hvorfor ankene klart ikke kan føre frem. Det er ikke tilstrekkelig at ankegrunnene og lovens vilkår for å nekte en anke fremmet er oppgitt, jf. Rt. 2010 side 1376 avsnitt 8 og Rt. 2012 side 978 avsnitt 13 og 14.
- (15) Lagmannsretten har i sin beslutning ikke gjengitt eller på annen måte gått inn på noe av det som er anført i støtteskrivene til de domfeltes anker over bevisbedømmelsen. Det fremgår da ikke at det som er anført der er blitt vurdert, og det har av den grunn heller ikke vært mulig å begrunne hvorfor ankene klart ikke kan føre frem.
- (16) På bakgrunn av det som her er nevnt, finner ankeutvalget at den begrunnelse lagmannsretten har gitt ikke tilfredsstillende lovens krav. Se til sammenligning også Rt. 2009 side 849 og Rt. 2009 side 1006 der tilsvarende svakheter førte til opphevelse.
- (17) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: